

صفت تفضیلی

Sıfatın üstünlük derecesi:

Farsçada üstün sıfat yapmak için sıfatın sonuna “تر” eki getirilir. Bu ek sıfata mümkünse bitişik yazılır. Sıfatın son harfi bitişmeyen harflerin biri ya da “e” sesi veren “ه” ise, “تر” eki sıfata bitişmez.

Örnekler:

daha büyük	(bozorgter)	بزرگتر + تر -----
daha iyi	(hûbter)	خوبتر + تر -----
daha güzel	(zîbâter)	زیباتر + تر -----

Üstünlük bildiren sıfatlar, iki nesne, kişi vs. arasında karşılaştırma yapmak ya da bir kişinin ya da bir nesnenin veya herhangi bir varlığın başkalarından daha üstün olduğunu belirtmek için kullanılır.

Buna göre üstünlük bildiren sıfatlar, cümlede iki şekilde yer alabilir.

Birincisi, karşılaştırılan taraf belirtilmeksizin, sadece üstün olan tarafı belirten cümleler kurulabilir. Örnekler:

Bugün durumum daha iyi.

امروز حال من بهتر است.

Ben daha pahalı arabayı satın aldım.

من ماشین گرانتر را خریدم.

Bugün hava daha sıcak.

امروز هوا گرمتر است.

İkincisi, iki taraf arasında karşılaştırma yapmak için üstün sıfattan yararlanılır. Bu durumda Farsçada “harf-i izâfe” denilen ve Türkçede ayrılma durum ekine karşılık gelen “از” den yararlanılır.

Böyle cümleler iki şekilde kurulabilir. Birincisi, bu tarz Türkçe cümle yapısındaki sıralamayla birebir örtüşen cümle yapısıdır. Yani önce özne (yani üstün olan taraf), sonra ayrılma durum eki (از), daha sonra özneyle karşılaştırılan taraf (tümleç), en sonda da üstün sıfat ve yüklem

yer alır. Örnek:

Sizin ev, onların evinden daha büyüktür.

خانه شما از خانه آنها بزرگتر است.

ماشین قرمز از ماشین سفید گرانتر است. KIRMIZI araba beyaz arabadan daha pahalıdır.

من از شما زودتر آمدم. Ben sizden daha erken geldim.

İkincisi, cümle öğeleri şu şekilde sıralanır: Öznedden (yani üstün olan taraftan) sonra üstün sıfat, daha sonra ayrılma durum eki (از) ve sonra da karşılaştırılan taraf (tümleç) ve yüklem yer alır. Konunun daha açık hale gelmesi için yukarıdaki örnekleri bu yapıya göre tekrarlayalım:

خانه شما بزرگتر از خانه آنها است. Sizin ev, onların evinden daha büyüktür.

ماشین قرمز گرانتر از ماشین سفید است. KIRMIZI araba beyaz arabadan daha pahalıdır.

من زودتر از شما آمدم. Ben sizden daha erken geldim.

Başka örnekler:

استانبول پر جمعیتتر از آنکارا است. = استانبول از آنکارا پر جمعیتتر است. İstanbul

Ankara'dan daha kalabalıktır.

پر جمعیت : nüfusu fazla, kalabalık

او بیشتر از من کار می کند = او از من بیشتر کار می کند. O benden daha çok çalışıyor.

بیش : çok, fazla

بیشتر : daha çok, daha fazla

کلاس ما گرمتر از کلاس شما بود. = کلاس ما از کلاس شما گرمتر بود.

Bizim sınıfımız sizin sınıfınızdan daha sıcaktı.

صفت برترین (عالی) صفتی است که نتیجه مقایسه یک موصوف را با چند عنصر مشابه آن ها بیان می دارد. صفت عالی را در فارسی از صفت تفضیلی و پسوند «ین» می سازند. در متون کهن «ینه» نیز نشانه ی صفت عالی یا برترین است؛ مانند: «بهین و بهینه»، «کمین و کمینه» و «مهین و مهینه»

صفت برترین به صورت های زیر به کار می رود:

۱- صفت برای موصوف جمع:

در این حال صفت پیش از موصوف به کار می رود؛ مانند: بهترین اعمال
(یعنی) بهترین از میان اعمال.

۲- صفت برای موصوف مفرد:

صفت پیش از موصوف می آید؛ مانند: بهترین شاعر صفت
(یعنی) شاعری که از همه شاعران بهتر است.

۳- مضاف برای مضاف الیه جمع:

بهترین شاعران صفت (یعنی) بهترین از میان شاعران.

۴- با متمم جمع:

در این حالت ممکن است صفت عالی پیش از متمم یا پس از آن بیاید؛ مانند: بهترین از
شاعران / از شاعران بهترین / بهترین از همه / از همه بهترین ، که همه معنی جمع دارد.